

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 28.11.2006
KOM(2006) 673 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

Sdělení o změně směrnic pro vyjednávání dohod o hospodářském partnerství se státy a regiony AKT

{SEK(2006)1427}

ÚVOD

1) SOUVISLOSTI NÁVRHU

- **Odůvodnění a cíle návrhu**

Cílem tohoto sdělení je vyzvat Jihoafrickou republiku, aby se připojila ke skupině států AKT, které jednají o dohodě o hospodářském partnerství (dále jen dohoda EPA) v jižní Africe ((Jihoafrické rozvojové společenství, dále jen „SADC“).

- **Obecné souvislosti**

Toto sdělení vychází z návrhu SADC, který byl předložen dne 7. března 2006, a jeho příloha 2 je návrhem odpovědi na návrh uvedený SADC.

Jednání ES a SADC o dohodě EPA, jež byla zahájena v červenci 2004, byla v roce 2005 přerušena na technické úrovni, když si obě strany uvědomily, že v jižní Africe nelze dosáhnout žádného životaschopného integračního procesu, aniž by byly vyřešeny obchodní dopady dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci mezi Evropským společenstvím a Jihoafrickou republikou na ostatní členy Celní unie jižní Afriky (dále jen „SACU“). V této souvislosti se návrh SADC zaměřuje na sloučení procesu přezkumu dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci a jednání ES a SADC o dohodě EPA do jednoho vyjednávacího procesu.

- **Platné předpisy vztahující se na oblast návrhu**

Směrnice pro vyjednávání dohod o hospodářském partnerství se státy a regiony AKT (příloha 1 dok. 9930/02).

- **Soulad s ostatními politikami a cíli Unie**

Jestliže bude přijato, toto sdělení pomůže dokončit jednání ES a SADC o dohodě EPA, což je jeden z cílů Unie.

2) KONZULTACE ZÚČASTNĚNÝCH STRAN A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace zúčastněných stran**

V roce 2006 se uskutečnilo několik kol rozhovorů o EPA mezi EU a SADC na úrovni vyšších úředníků za účelem projednání dopadů tohoto návrhu.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nebylo třeba využít externích odborných konzultací.

- **Předběžné údaje o dopadech**

V připojeném pracovním dokumentu je předběžné posouzení dopadů týkající se potenciálních účinků navrhované změny.

3) PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

- **Shrnutí navrhovaných opatření**

Navrhovaný dodatek ke směrnicím pro vyjednávání je členěn takto:

1. Poté, co dne 7. března 2006 předložila vyjednávací skupina SADC EPA návrh, měla by být Jihoafrická republika vyzvána, aby se připojila ke skupině států AKT, které jednají o dohodě EPA v jižní Africe.
2. Za předpokladu, že bude s touto skupinou států AKT, včetně Jihoafrické republiky, uzavřena dohoda EPA, nahradí ke dni vstupu v platnost obchodní ustanovení dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci.
3. Vzhledem ke konkurenceschopnosti Jihoafrické republiky je nevyhnutelné zachovat pro ni zvláštní obchodní režim, pokud jde o přístup zboží na trh ES.
4. Ustanovení o přístupu na trh, která se vztahují na obchod mezi ES a Jihoafrickou republikou, budou vyjednána na základě ustanovení dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci a budou vycházet z komplexní analýzy případného dopadu na hospodářství EU. Z rámce jednání by mohl být vyloučen určitý počet výjimek.
5. Zvláštní pozornost bude věnována zavedení systému pravidel původu s odpovídajícími vymáhacími opatřeními, aby mohlo být zaručeno rozlišení mezi dvěma různými obchodními režimy na základě předběžného posouzení ad hoc.
6. V případě potřeby budou zahrnuta ochranná opatření.

- **Právní základ**

Článek 133 Smlouvy o založení ES a směrnice pro vyjednávání dohod o hospodářském partnerství se státy a regiony AKT (dok. 9930/02 ze dne 12. června 2002).

- **Zásada subsidiarity**

Sdělení spadá do výlučné pravomoci Společenství. Zásada subsidiarity se proto neuplatní.

- **Zásada proporcionality**

Sdělení je v souladu se zásadou proporcionality z tohoto důvodu/těchto důvodů:

Navrhovaná podoba opatření (dodatek ke směrnicím pro vyjednávání) je v rámci jednání ES a SADC o dohodě EPA nejjednodušší.

- **Volba nástrojů**

Navrhované nástroje: dodatek ke směrnicím pro vyjednávání

Jiné prostředky by nebyly přiměřené z tohoto důvodu/těchto důvodů:

Jedná se o nejrychlejší způsob, jak obnovit jednání ES a SADC o dohodě EPA.

4) ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Sdělení nebude mít žádné finanční dopady.

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

Sdělení o změně směrnic pro vyjednávání dohod o hospodářském partnerství se státy a regiony AKT

Dne 7. března 2006 předložilo SADC ES návrh, který předpokládá formální připojení Jihoafrické republiky k SADC EPA. Uvedený návrh vyzdvihuje přístup na trh jako jedinou otázku, přičemž odmítá další jednání o pravidlech obchodu. Zato by byl EU nabídnut přístup, který je v současnosti definován v dohodě o obchodu, rozvoji a spolupráci, na trhy všech členů SACU (*Jihoafrická republika, Botswana, Lesotho, Namibie a Svazijsko – dále jen „BLNS“*) s možností zvýšit některá cla, aby byly zohledněny případné citlivé aspekty BLNS.

Pokud jde o země, které nejsou členy SACU, ale jsou členy skupiny SADC EPA, tj. Mozambik, Angola a Tanzanie (*dále jen „MAT“ - nejméně rozvinuté země, a tedy příjemci iniciativy „Vše kromě zbraní“*), je požadováno, aby byla iniciativa „Vše kromě zbraní“ „smluvně zajištěna“ na nerecipročním základě, který není slučitelný s pravidly WTO.

Tento návrh vyvolává následující otázky: - Měli bychom přijmout Jihoafrickou republiku do dohody EPA? A pokud ano, za jakých podmínek. -Můžeme vyjmout všechny závazky týkající se pravidel obchodu?

ES se domnívá, že může přijmout začlenění Jihoafrické republiky do jednání ES a SADC o dohodě EPA. Tento souhlas však podléhá určitým podmínkám a požadavkům, které se týkají obchodního režimu uplatňovaného na Jihoafrickou republiku, situace MAT, působnosti budoucí dohody a definice celních nabídek.

Návrh SADC je vítán, pokud vyjasňuje roli Jihoafrické republiky v jednáních a poskytuje velmi potřebný základ pro další diskuze, přičemž staví na institucionálně soudržném a hospodářsky integrovaném jádru několika zemí, které by se mohlo postupně rozšiřovat s cílem integrovat více zemí v daném regionu. Začlenění Jihoafrické republiky do EPA by však znamenalo značné problémy. Jelikož je Jihoafrická republika nejkonkurenceschopnější ekonomikou v regionu, nelze s ní zacházet jako s dalšími členy SACU. ES bude muset rozlišovat v sazebním zacházení a zároveň zachovávat regionální soudržnost skupiny. Pokud bude obchodní režim rozlišen, bude muset ES zaručit proveditelnost vhodného a přísného systému kontroly pravidel původu a zavedení autonomního ochranného mechanismu, který bude automaticky uplatněn v případě nárůstu obchodu spojeného s obcházením pravidel.

Bylo by velmi obtížné sladit vyjmutí všech závazků týkajících se pravidel obchodu (např. služby, investice, zadávání veřejných zakázek, usnadnění obchodování, právo duševního vlastnictví a hospodářská soutěž) s dohodou z Cotonou. Kromě toho jsou pravidla základem rozvojového aspektu dohod EPA. V těchto oblastech je zřejmé, že ES nehledá přístup pro své společnosti. Jeho cílem je podpořit regionální harmonizaci, jakož i přednostní zacházení v rámci regionu, aby hospodářské subjekty mohly počítat s předvídatelnými, transparentními a vymahatelnými pravidly. Postupné řešení s doložkami o přezkumu s cílem vymezit přijatelný soubor pravidel EPA by představovalo přijatelný kompromis.

„Smluvně zajištěný“ režim „Vše kromě zbraní“, jak byl požadován Mozambikem, Angolou a Tanzanií (MAT), není slučitelný s pravidly WTO, jelikož by nesplňoval požadavky článku XXIV GATT, a způsobil by tedy diskriminaci ostatních příjemců iniciativy „Vše kromě

zbraní“. ES se domnívá, že uvedené země by neměly zůstat stranou vyjednávacího procesu o dohodě EPA, neboť by to vedlo spíše k další fragmentaci regionu než k posílení regionální integrace, která je hlavním cílem dohody EPA. V každém případě by budoucí dohoda, ať bude její formát jakýkoliv, měla zůstat otevřená státům AKT z tohoto regionu, které by se k ní chtěly později připojit.

Cílem tohoto sdělení je vysvětlit výhody změny směrnic pro vyjednávání dohod o hospodářském partnerství se státy a regiony AKT za účelem formálního zapojení Jihoafrické republiky do vyjednávacího procesu ES a SADC o dohodě EPA, jakož i podmínky, které by byly s uvedenou změnou spojeny.

Příloha 1 tohoto sdělení je návrhem dodatku, kterým se mění směrnice pro vyjednávání dohod o hospodářském partnerství se státy a regiony AKT.

Příloha 2 obsahuje odpověď ES na návrh SADC týkající se dohody EPA, jež byl předložen dne 7. března 2006.

Přiložený pracovní dokument útvarů Komise obsahuje předběžné posouzení dopadů, které stručně vysvětluje stav jednání ES a SADC o dohodě EPA, problémy, které je třeba překonat, a hospodářské a institucionální otázky spojené s touto změnou.

Příloha 1

DODATEK K SMĚRNICÍM PRO VYJEDNÁVÁNÍ DOHOD O HOSPODÁŘSKÉM PARTNERSTVÍ SE STÁTY A REGIONY AKT

(dok. 9930/02 ze dne 12. června 2002)

1. Poté, co dne 7. března 2006 předložila vyjednávací skupina SADC EPA návrh, měla by být Jihoafrická republika vyzvána, aby se připojila ke skupině států AKT, které jednají o dohodě EPA v jižní Africe.
2. Za předpokladu, že bude s touto skupinou států AKT, včetně Jihoafrické republiky, uzavřena dohoda EPA, nahradí ke dni vstupu v platnost obchodní ustanovení dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci.
3. Vzhledem ke konkurenceschopnosti Jihoafrické republiky je nevyhnutelné zachovat pro ni zvláštní obchodní režim, pokud jde o přístup zboží na trh ES.
4. Ustanovení o přístupu na trh, která se vztahují na obchod mezi ES a Jihoafrickou republikou, budou vyjednána na základě ustanovení dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci a budou vycházet z komplexní analýzy případného dopadu na hospodářství EU.
5. Zvláštní pozornost bude věnována zavedení systému pravidel původu s odpovídajícími vymáhacími opatřeními, aby mohlo být zaručeno rozlišení mezi dvěma různými obchodními režimy na základě předběžného posouzení ad hoc.
6. V případě potřeby budou zahrnuta ochranná opatření.

Příloha 2

Odpověď ES na návrh SADC týkající se dohody EPA

předložený dne 7. března 2006

Souvislosti

Dne 7. března 2006 předložila skupina SADC EPA návrh, jak přistoupit k jednáním o dohodě EPA, který zněl: Jihoafrická republika by se měla účastnit jednání o dohodě EPA; Mozambik, Angola a Tanzanie by měly získat nerekiproční zacházení obdobné přístupu „Vše kromě zbraní“ na smluvním základě; jedinou otázkou jednání by měl být přístup na trh; záležitosti nové generace by mohly být projednány na úrovni spolupráce, ale bez jakýchkoliv závazků v rámci dohody EPA. Pokud jde o přístup na trh, požaduje se od ES rozšíření ekvivalentu EPA na všechny další země včetně Jihoafrické republiky. Zato by byl EU nabídnut přístup na trhy všech členů Celní unie jižní Afriky (SACU), který je v současnosti definován v dohodě ES a Jihoafrické republiky o obchodu, rozvoji a spolupráci. Nabídka přístupu na trh pro EU by však mohla být podmíněna zvýšením cel v současné době platných podle dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci, aby byly zmírněny obavy Botswany, Lesotha, Namibie a Svazijska (BLNS). Zvláštní ohledy by měly brány na Lesotho s ohledem na jeho status nejméně rozvinuté země.

Konfigurace

Návrh SADC je vítán, pokud vyjasňuje roli Jihoafrické republiky v jednáních a poskytuje velmi potřebný základ pro další diskuze, přičemž staví na institucionálně soudržném a hospodářsky integrovaném jádru několika zemí, které by se mohlo postupně rozšiřovat s cílem integrovat více zemí v daném regionu.

ES může tedy přijmout začlenění Jihoafrické republiky do jednání ES a SADC o dohodě EPA. Tento souhlas však podléhá určitým podmínkám a požadavkům, které se týkají situace Mozambiku, Angoly a Tanzanie („MAT“), působnosti budoucí dohody a definice celních nabídek.

ES se domnívá, že návrh dohody EPA skupiny SADC by odsunul Mozambik, Angolu a Tanzanii stranou vyjednávacího procesu o dohodě EPA, a spíše zvýšil fragmentaci regionu než posílil regionální integraci, která je hlavním cílem EPA.

V každém případě by konečná dohoda SADC EPA, ať bude její formát jakýkoliv, měla zůstat otevřená státům AKT z tohoto regionu, které by se k ní chtěly později připojit, pokud se na tom smluvní strany dohodnou.

Přístup zboží na trh

Vzhledem ke konkurenceschopnosti Jihoafrické republiky, zejména v zemědělství, je nevyhnutelné poskytnout této zemi odlišný režim, pokud jde o přístup zboží na trh EU, než je poskytován ostatním členům EPA.

Celní nabídka ES by se zakládala na situaci, která již de facto nastala, kdy na jedné straně platí dohoda o obchodu, rozvoji a spolupráci a na druhé ustanovení dohody z Cotonou. Jakékoliv další celní koncese pro „BLNS“ a „MAT“ by byly výsledkem jednání o dohodě

EPA a závisí na úsilí těchto zemí přijmout závazky týkající se pravidel obchodu. S rozšířením dohody o bezcelním a bezkvótovém přístupu na Jihoafrickou republiku se v blízké budoucnosti nepočítá.

Pokud jde o přístup zboží z EU na trh SADC EPA, měla by být výchozím bodem jednání také dohoda o obchodu, rozvoji a spolupráci. ES ze zásady odmítá zvýšení cel u zboží z EU vyváženého do Jihoafrické republiky v rámci dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci.

ES rovněž uznává, že v rámci SACU by měla být věnována zvláštní pozornost Lesothu kvůli jeho statutu nejméně rozvinuté země. To bude ošetřeno v průběhu vyjednávacího procesu.

Nereciproční a smluvní bezcelní a bezkvótové zacházení pro Angolu, Mozambik a Tanzanii není slučitelné s pravidly WTO, jelikož by nesplňovalo požadavky článku XXIV GATT a způsobilo by diskriminaci příjemců iniciativy „Vše kromě zbraní“. Dohoda EPA by se měla zaměřit v co nejvyšší možné míře na dosažení úplného přístupu na trh pro země SADC EPA (kromě Jihoafrické republiky), přičemž by měla zohlednit nutnost úpravy dovozního režimu u několika citlivých produktů.

Pokud by se nakonec některá země rozhodla, že se nepřipojí k ustanovení dohody EPA o přístupu na trh, vycházelo by sazební zacházení s takovou zemí z jednostranného systému všeobecných celních preferencí EU (v případě nejméně rozvinutých zemí by bylo založeno na „Vše kromě zbraní“) nebo z dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci v případě Jihoafrické republiky.

Záležitosti nové generace

Co se týče působnosti budoucí dohody, ES si uvědomuje, že dohoda EPA se nemůže omezit pouze na ustanovení týkající se přístupu na trh a ponechat stranou veškeré odkazy na závazky strany nabídky (např. služby; investice; zadávání veřejných zakázek; usnadnění obchodování; práva duševního vlastnictví; hospodářská soutěž; pracovní síly a životní prostředí). Tyto záležitosti jsou základem souboru opatření zaměřených na udržitelný rozvoj v rámci EPA a jsou nezbytné pro další pokrok směrem k užší regionální integraci. Kde hrozí, že by nedostatečná kapacita v těchto oblastech mohla ztížit provedení závazků, je třeba zvážit odpovídající opatření v rámci nástrojů rozvojové spolupráce, zejména dohody z Cotonou, členských států nebo jiných dárcovských programů. Při poskytnutí jasných závazků ohledně pravidel by bylo možné zajistit pomoc.

ES případně zváží postupné řešení, které by mohlo pomoci vymezit přijatelný soubor pravidel. Cílem by měl být především důraz na pravidla, kterými se řídí obchodní činnosti jako jsou služby, investice a usnadnění obchodování, a později na řešení dalších pravidel souvisejících s obchodem.

Dohoda o hospodářském partnerství a dohoda o obchodu, rozvoji a spolupráci

ES souhlasí, že vyjednávací proces je třeba zefektivnit. Přezkum dohody o obchodu, rozvoji a spolupráci (pokud jde o obchodní otázky) a jednání o dohodě EPA by měly být sloučeny do jednoho procesu, zároveň je třeba se dohodnout na schůzích technických odborníků a vyšších úředníků a odpovídajícím způsobem je připravit, aby se zajistilo, že kapacita členských států SADC není překročena. Na konci roku 2006 by se mohlo konat setkání ministrů, které by tento proces politicky nasměrovalo.